

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2556 ISSN 1906 - 7062

ศึกษาระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรี ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ธนพัฒน์ จงมีสุข

บทคัดย่อ

ปัจจุบันทั่วโลกประชาชนมีสิทธิเท่าเทียมกันจะเห็นได้ว่าสตรีมีบทบาทในการดำเนินงานและเป็นผู้นำทั้งภาครัฐและเอกชนมากยิ่งขึ้นอันเนื่องมาจากความเสมอภาคทางด้านสังคมที่ผู้หญิงและผู้ชายมีสิทธิเท่าเทียมกัน ดังจะเห็นได้จากสังคมปัจจุบันที่สตรีเองเป็นฝ่ายทำงานหาเงินเพื่อจุนเจือครอบครัวเช่นเดียวกับผู้ชายทำให้ศักยภาพของผู้หญิงทัดเทียมกับผู้ชายหรืองานบางอย่างผู้หญิงสามารถทำได้คล้ายผู้ชาย ไม่ว่าจะเป็นในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม หรือ ประเทศ ก็มีสตรีที่มีความรู้ความสามารถดำรงตำแหน่งสำคัญๆด้วยกันทั้งสิ้น ดังจะเห็นได้จากอดีตที่มีสตรีเข้ามามีบทบาททางการเมืองและการบริหารในระดับประเทศ เช่น อดีตสตรีหมายเลขหนึ่งของอาเจนติน่า นางเอวิต้า เปเรง กรรยา พลเอกเปรอง ประธานาธิบดี อาเจนติน่า พ.ศ. 2489-2495 นางอินทรา คานธี อดีตนายกรัฐมนตรีอินเดีย นางสิริมาโว บันดาราไนยาเก อดีตนายกรัฐมนตรีศรีลังกา และเป็นนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของโลกในปี พ.ศ. 2503 นางอังเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมัน ส่วนประเทศเพื่อนบ้านของไทยก็มีผู้นำสตรีที่โดดเด่นอย่างมาก เช่น นางองซาน ซู จี ของประเทศพม่า นางกลอเรีย อาร์โรโย อดีตประธานาธิบดีคนที่ 14 ของฟิลิปปินส์ นางเมกาวตี ซูการ์โนบุตร อดีตประธานาธิบดีอินโดนีเซีย รวมทั้งนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีคนที่ 28 และเป็นนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของประเทศไทย จะเห็นได้ว่าจากอดีตจนถึงปัจจุบันผู้นำสตรีมีบทบาทอย่างอื่นทางการเมืองและการบริหารประเทศ

การที่จะเป็นผู้นำได้อย่างยั่งยืนนั้น จะต้องประกอบไปด้วยภาวะความเป็นผู้นำ คุณลักษณะของผู้นำได้แก่ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ พุทธิกรรมควร ไม่ควรโดยสิ่งซึ่งควบคุมการกระทำของตนเองก็คือคุณธรรมและจริยธรรม การมีวิสัยทัศน์สามารถวิเคราะห์และตัดสินใจโดยมองอย่างนก คือมองภาพรวมทั้งหมด และปฏิบัติตนอย่างหนอน โดยเอากายใจและสมองเข้าไปสัมผัสในงาน ทั้งยังต้องสามารถวาง

นโยบายที่ชัดเจน จัดแผนงาน แผนบุคลากร และแผนการเงินให้สอดคล้องโดยการกระจายและมอบหมายงานเป็น รวมทั้งติดตามผลงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย เข้าใจบริบทอันหลากหลายของสังคม และบริหารกิจการตามเป้าหมายอย่างมีทิศทาง โดยมุ่งผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

อดีตที่ผ่านมาสตรีถูกเปรียบเปรยว่าเป็น “ช้างเท้าหลัง” มีบทบาทเพียงผู้ทำหน้าที่แม่บ้าน หุงหาอาหาร เลี้ยงดูบุตรหลาน ดูแลสามี บิดา มารดา และญาติ รวมทั้งดูแลความเรียบร้อยของบ้านเรือน เย็บปักถักร้อย จึงทำให้สตรีไทยมีบทบาทเพียงดูแลสวัสดิการภายในครอบครัวเท่านั้น สังคมไทยได้กำหนดว่าบทบาทของการเป็นผู้นำเป็นคุณลักษณะเฉพาะของผู้ชายโดยผู้หญิงเป็นเพียงผู้สนับสนุนหรือเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้ชายได้ก้าวไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จนั้นๆ จึงไม่เป็นธรรมกับผู้หญิงซึ่งคำนึงเดิมมองว่า มีบุคลิกภาพที่อ่อนแอและขาดความมั่นใจในตนเองไม่มีความรู้ จึงไม่เหมาะที่จะมีบทบาทในการบริหารจัดการทั้งในด้านเศรษฐกิจและการเมือง จากมุมมองดังกล่าวเป็นเหตุให้เกิดแรงผลักดันกระตุ้นให้สตรีไทยในสังคมปัจจุบันต้องลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อยกระดับฐานะของสตรีให้ทัดเทียมบุรุษ ซึ่งจะเห็นได้จากบทบาทอันหลากหลายที่แสดงถึงความท้าทายในการก้าวสู่ความเป็นสตรีผู้นำในสังคมยุคใหม่ที่หลากหลายกลุ่มอาชีพ ไม่ว่าจะเป็น การก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นวุฒิสมาชิกผู้ทรงเกียรติ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดหญิง หัวหน้าส่วนราชการต่างๆ ที่เป็นสตรี หรือการมีบทบาท ในการบริหารราชการบริหารท้องถิ่นเคียงบ่าเคียงไหล่กับนักการเมืองชาย เช่น นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนันหญิง ผู้ใหญ่บ้านหญิง และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหญิง เป็นต้น เหล่านี้ล้วนเป็นการปรับเปลี่ยนฐานะและบทบาทของผู้หญิงเพื่อก้าวเข้าสู่บทบาทความเป็นผู้นำในสังคมปัจจุบันเพื่อให้เกิดการพัฒนาสิ่งต่างๆ บรรลุผลสำเร็จอย่างเต็มที่ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับกลุ่มประชากรที่สตรีได้มีบทบาทในทุกภาคส่วน

จากแผนพัฒนาสตรี ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ให้ความสำคัญและกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาสตรีฯ ในการสร้างสังคมไทยเป็นสังคมที่เสมอภาค คนในสังคมมีเจตคติที่ดี ตระหนักและยอมรับถึงบทบาทสตรีในบริบทต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้สังคมไทยมีความเป็นธรรม ยุติธรรม โดยสตรีทุกกลุ่มมีโอกาสดำรงตำแหน่งและได้รับการศึกษาทุกระดับ มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ

อย่างเหมาะสม สตรีมีสุขภาพะ มีความมั่นคงในชีวิตและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความมั่นใจและมีศักยภาพในการเข้าร่วมทางการเมือง การบริหารและการตัดสินใจในระดับต่างๆ รวมทั้งองค์กรและกลไกสตรีระดับต่างๆ มีความเข้มแข็ง เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาสตรี โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาสตรีไว้ 5 ยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างเจตคติและการยอมรับด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมของสตรีไทย
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาสุขภาพะ คุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิต
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าร่วมทางการเมือง การบริหารและการตัดสินใจในระดับต่างๆ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลไกและองค์กรสตรีทุกระดับ

สตรีที่เป็นผู้บริหารที่ต้องการความสำเร็จในการบริหารงานองค์กร จะต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงความสำคัญของบทบาทภาวะความเป็นผู้นำเป็นผู้นำอย่างไรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดบทบาทภาวะความเป็นผู้นำนี้จะส่งผลไปถึงผู้ใต้บังคับบัญชาโดยตรง นอกจากนี้ภาวะความเป็นผู้นำส่งผลต่อผู้ร่วมงานในระดับเดียวกันและระดับสูงกว่าด้วยเนื่องจากภาวะความเป็นผู้นำนั้นเป็นการแสดงถึงศักยภาพในการบริหารเป็นการสั่งการให้ผู้ปฏิบัติทำตามและคล้อยตามสามารถทำงานได้ตามที่ผู้สั่งการได้ส่งลงไป ใช้บทบาทภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหารสตรีอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์แสดงถึงความเฉลียวฉลาด วิสัยทัศน์ ในการใช้ดุลยพินิจอย่างถี่ถ้วนจะช่วยให้การมีภาวะความเป็นผู้นำเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด หากผู้บริหารสตรีขาดความเป็นผู้นำก็ย่อมไม่สามารถที่จะควบคุม สั่งการ ประสานงาน ไม่สามารถพัฒนาองค์กรไปในทิศทางที่ต้องการอันจะเกิดความล้มเหลวกับองค์กรได้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ(จำเริญ บัวเลิศ, 2538 : 18) ที่กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญในการดำรงอยู่ขององค์กรมีระบบสื่อสารที่ดีเลิศ หลักมนุษยสัมพันธ์ หรือกิจกรรมของสมาชิก แต่คือพลังอำนาจ (Power) ดังนั้นพลังอำนาจจึงเป็นเหมือนตัวยึดเหนี่ยว

โครงสร้าง และกิจกรรมขององค์กรเข้าไว้ด้วยกันหลักพลังอำนาจส่งผลให้กลไกต่างๆ ภายในองค์กรสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพขณะเดียวกันหน้าที่ความรับผิดชอบก็เป็นแนวทางที่ทำให้บุคคลสามารถจะได้พลังอำนาจ เพื่อให้องค์กรดำเนินไปตามเป้าหมายทิศทางที่วางไว้

จังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีผู้บริหารเป็นสตรีและสตรีที่ทำงานอยู่ในองค์กรภาครัฐจำนวนมาก การศึกษาเกี่ยวกับระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอมือเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอันเนื่องมาจากจังหวัดบุรีรัมย์ มีข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น (สตรี) ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งหมด 1667 คน โดยในเขตพื้นที่ศึกษา คือ อำเภอมือเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีผู้บริหาร ข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่นที่เป็นสตรีจำนวน 412 คน โดยดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ จำนวน 122 คน (ข้อมูลสำนักงานปกครองจังหวัด)

ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น นาง กรรณ ชิดชอบ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นางอุษณีย์ ชิดชอบ อดีตสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดบุรีรัมย์ นางอริยาภรณ์ ชารัมย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นางปาลิรัตน์ สมานประธาน นายกเทศมนตรีเมืองบุรีรัมย์ นางนันทน์ภัสวชิราภกร รองปลัดเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ นางลออ สวัสดิ์พุทรา เลขาธิการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนหัวหน้าส่วนราชการต่างๆ ก็เป็นสตรีมีบทบาทในการบริหารราชการของจังหวัดบุรีรัมย์จึงทำให้เกิดความสนใจศึกษาระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอมือเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำผลวิจัยศึกษาระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปรับปรุง พัฒนาการบริหารราชการ คุณภาพผู้บริหารสตรี อำเภอมือเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ตลอดจนสามารถนำผลวิจัยไปปรับประยุกต์ใช้กับกลุ่มผู้บริหารสตรีกลุ่มอื่นๆได้ในอนาคต

สาเหตุที่ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยที่เลือกอำเภอมือเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพราะ อยากรู้ว่ากล่าวมาแล้วว่าจังหวัดบุรีรัมย์มีผู้นำสตรีอยู่ไม่น้อยทั้งภาครัฐและเอกชนเอง โดยเฉพาะภาครัฐ ผู้วิจัยสนใจเป็นอย่างมากเรื่องการยอมรับบทบาทผู้นำ ว่าประชาชนในเขตอำเภอมือเมืองบุรีรัมย์ ยอมรับผู้นำสตรี ที่ความสามารถของตัวผู้นำสตรีหรือที่อำนาจอิทธิพลที่มีอยู่ในตัวผู้นำสตรี

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาบทบาทผู้นำสตรีในการพัฒนาท้องถิ่นอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัย

ตัวแปรต้น

-เพศ
-อายุ
-ระดับการศึกษา
-อาชีพ
-รายได้ต่อเดือน
-สถานภาพ
-ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน
-ความคิดเห็นที่มีต่อการยอมรับบทบาทผู้นำสตรี
-ความพึงพอใจในการทำงานของผู้นำสตรี
-การมีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้นำสตรี
-การมีความสัมพันธ์ด้านการพูดคุยกับผู้นำสตรี

ตัวแปรตาม

การยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งเป็น 4 ด้าน

1. หน้าที่ความรับผิดชอบ
2. บุคลิกภาพ
3. มนุษย์สัมพันธ์
4. พฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยทำการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ ทฤษฎีบทบาท ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำสตรี ทฤษฎีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลทั่วไป อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบวิธีการวิจัย

วิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎรในเขต อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 210,785 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative research) ในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎรในเขต อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะสำรวจ จำนวน 399 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทาโร่ ยามาเน่ (TARO YAMANE) ดังนั้นในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จึงได้ใช้กลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 400 คน และใช้วิธีการหาสัดส่วนแบ่งชั้นโดยเลือกจากตำบลเป็นเกณฑ์โดยการนำประชากรแต่ละตำบลมาหาค่าเฉลี่ยตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ จะได้จำนวนประชากรที่จะต้องเก็บในแต่ละตำบลโดยค่าเฉลี่ยของแต่ละตำบลจะไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในตำบลนั้นๆ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในการรวบรวมข้อมูล (Quota sampling) เมื่อได้ค่าเฉลี่ยประชากรที่เก็บข้อมูลของแต่ละตำบลแล้ว ผู้วิจัยจะทำการเก็บแบบสอบถามในแต่ละตำบลโดยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กล่าวคือ ผู้วิจัยจะไม่เจาะลึกไปในแต่ละหมู่บ้านต้องได้กี่คนแต่ผู้วิจัยจะทำการเจาะจง และให้ประชากรในตำบลนั้นๆ กรอกแบบสอบถาม

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 15 คนโดยการสัมภาษณ์ผู้นำที่เป็นสตรีจำนวน 5 คน แต่มีผู้ตอบรับคำเชิญ 2 คนประกอบด้วย นางสรียา สาศิริ นางมะมัญญา รักชาวงค์ และการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus group) ในที่นี้คือกลุ่ม ผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นางศิริพันธ์ อริยะธกัณฑ์ นางอุบล นพกุล นางอริษา แซ่ลิ้ม นายภานุชัย เกรียรย์ นายไพรัตน์ คุณรัมย์ นางธนัชพร พันธะ นายสวี่ เกรียรย์ นางชวนชม สุณานนท์ นายประภาส คงเทียมศรี และนายภานุศักดิ์ เกรียรย์ โดยทั้งหมดเป็นผู้ที่อาศัยและมีตำแหน่งหน้าที่อยู่ในพื้นที่ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามเชิงปริมาณจากกลุ่มประชากรตัวอย่างในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์และการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำสตรีและผู้นำชุมชนด้วยตนเอง

2. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมแบบสอบถามเชิงปริมาณ คือ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในการเก็บแบบสอบถามจากประชากรที่ได้ค่าเฉลี่ยมาแล้วในแต่ละอำเภอโดยในแต่ละอำเภอจะได้ค่าเฉลี่ยต่างกันไปตามจำนวนประชากรในพื้นที่นั้นๆ เพื่อกระจายกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างทั่วถึง

2. การสัมภาษณ์เชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 15 คนโดยการสัมภาษณ์ผู้นำที่เป็นสตรีจำนวน 5 คน แต่มีผู้ตอบรับคำเชิญ 2 คน ประกอบด้วย นาง สรียา สาศิริ, นาง มะมัญญา รักชาวรงค์ และการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus group) ในที่นี้คือกลุ่ม ผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นางศิริพันธ์ อริยะธักันต์ นางอุบล นพกุล นางอริษา แซ่ลิ้ม นายภานุชัย เกียรติรัมย์ นายไพรัตน์ คุณรัมย์ นางธันยพร พันธุระ นายสวี่ เกียรติรัมย์ นางชวนชม สุนานนท์ นายประภาส คงเทียมศรี และนายภานุศักดิ์ เกียรติรัมย์ เพื่อเป็นการศึกษาสภาพบทบาทผู้นำสตรีในการพัฒนาท้องถิ่นอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้สัมภาษณ์กลุ่มผู้นำสตรีและกลุ่มผู้นำชุมชน โดยคำถามจะเป็นคำถามเชิงเจาะลึกถึงความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้นำสตรีในมุมมองของผู้นำสตรีและผู้นำชุมชน ทางผู้วิจัยจะได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีความเหมือนหรือแตกต่างในบางประเด็นจากข้อมูลเชิงปริมาณโดยมีรายละเอียดขั้นตอนดังนี้

- การสัมภาษณ์ข้อมูลเจาะลึกกรณีกับผู้นำสตรีและผู้นำชุมชนในการให้สัมภาษณ์
- นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์
- สัมภาษณ์ผู้นำสตรี โดยวิธีการสนทนาและจัดบันทึกลงในแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้พร้อมกับบันทึกเสียงการสัมภาษณ์
- สนทนากลุ่มผู้นำชุมชน ซึ่งในการสนทนากลุ่มนี้เองผู้วิจัยจะเป็นผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) โดยใช้วิธีสอบถามประเด็นการสนทนาและกระตุ้นให้ผู้ร่วมสนทนาพูดคุยกันในหัวข้อที่ผู้วิจัย

กำหนดไว้ตามแบบสนทนา โดยการจัดกลุ่มสนทนาในลักษณะของการตั้งแนวคำถาม ที่ถามถึงความคิดเห็น ที่เกี่ยวกับบทบาทผู้นำสตรีในด้านต่างๆ โดยความคิดเห็นของ คนๆหนึ่งในกลุ่ม อาจจะกระตุ้นให้คนอื่นๆในกลุ่มพูดและแสดงความคิดเห็นของ ตนเองออกมา ซึ่งการจัดกลุ่มสนทนาเป็นการใช้หลักการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม (Group Interaction)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วน ประชาชน

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการแจกแจงความถี่หา ค่าร้อยละ และเสนอข้อมูลในรูปของตารางแสดงจำนวนร้อยละ การนำเอาตัวแปรต้น มาหาค่าเฉลี่ยเพื่อจัดกลุ่มตัวแปรต้น

วิเคราะห์การศึกษาวิธีการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ หน้าที่ความรับผิดชอบ บุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ พฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่แล้ววิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เปรียบเทียบระดับการยอมรับบทบาทภาวะผู้นำสตรีในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นของประชาชนในด้านต่างๆ จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ความคิดเห็น ที่มีต่อระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรี ความพึงพอใจในการทำงานของผู้นำสตรี การมีประสบการณ์ร่วมกับผู้นำสตรี การมีความสัมพันธ์กับผู้นำสตรี ด้วยสถิติค่า สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวสำหรับ กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป และกรณีพบความแตกต่างจะใช้การตรวจสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีเชฟเฟ

คำถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เป็นคำถาม แบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมใช้การ วิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบที่เข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่า ร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนผู้นำสตรีและผู้นำชุมชน ผู้วิจัยจะนำข้อมูลดิบที่ได้ จากการเก็บรวบรวม มาประมวลผลและข้อมูลในรูปแบบร้อยละ และแจกแจงความถี่ รวมถึงวิเคราะห์เชิงเนื้อหา จากเอกสารและการสัมภาษณ์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ได้เน้นเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ คัดเลือกประเด็นคำตอบวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบที่เข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากำร้อยละ

สรุปผลการศึกษา

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ศึกษากระบวนการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม 4 ด้านโดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่

2. ทดสอบสมมุติฐาน วิธีการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่ ด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน สถานภาพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ความคิดเห็นที่มีต่อการยอมรับบทบาทผู้นำสตรี ความพึงพอใจในการทำงานของผู้นำสตรี การมีประสบการณ์ร่วมกับผู้นำสตรี การมีความสัมพันธ์กับผู้นำสตรีเปรียบเทียบการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ระหว่างเพศที่ต่างกัน พบว่า ทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ระหว่างอายุที่ต่างกัน พบว่า

3. ด้านคือ ด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านที่มีความแตกต่าง คือ ด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระหว่าง 26 - 40 ปีกับอายุระหว่าง 41-50 ปี ด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ แตกต่างกัน ($Sig=0.018$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอื่นไม่พบความแตกต่าง

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การสัมภาษณ์เชิงลึก สถาปนาบทบาทผู้นำสตรีในการพัฒนาท้องถิ่นอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการสัมภาษณ์จำนวน 5 คน ผู้นำสตรี มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 คน เพื่อเป็นการศึกษาสถาปนาบทบาทผู้นำสตรีในการพัฒนาท้องถิ่นอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ข้อมูลด้านการยอมรับบทบาทของผู้นำสตรีในทัศนคติของผู้นำสตรี

1. ท่านมีทัศนคติที่ต่อบทบาทผู้นำสตรีมีลักษณะอย่างไร

มองว่าผู้หญิงมีความเท่าเทียมกันระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย ในบางครั้งเกิดสถานการณ์ เกิดความไม่เท่าเทียมกันทางการเมือง ผู้หญิงมีทัศนคติในการมองโลกในแง่ดี กล้าเสียสละ และมีจิตใจที่อ่อนโยน

สามารถสร้างความเจริญสู่ชุมชนได้ และเป็นแรงสนับสนุนให้ชุมชนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะผู้นำสตรีเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็ง แต่แฝงไปด้วยความนุ่มนวล จึงสามารถเข้าถึงคนในชุมชนได้ดี

2. จากอดีตถึงปัจจุบันท่านคิดว่าผู้นำสตรีมีบทบาทอย่างไรบ้าง

ด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ ใช้สิทธิพลทางการเมืองพอสมควร มีการอุทิศตน และเสียสละเพื่อส่วนรวมได้ ให้ความร่วมมือในชุมชนน้อย มีความเสียสละปกป้องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มีความคิดที่กว้างไกลในอดีตผู้นำสตรีมีบทบาททางการเมืองน้อย ปัจจุบันผู้นำสตรีมีบทบาทมากขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น

ด้านบุคลิกภาพ มีความอ่อนโยน สุภาพวางตัวดี มีมารยาท แต่งตัวเหมาะสม วางตัวเข้ากับสังคมได้ดี ทำความเข้าใจดี ให้โอกาสชาวบ้านดีพอสมควร เรียกชาวบ้านมีส่วนร่วม ในอดีตผู้นำสตรีไม่ได้รับการยอมรับ เช่น ในการปฏิบัติงานช่วงกลางคืน ไม่สะดวกในการทำงาน ปัจจุบันผู้นำสตรีได้รับการยอมรับ

ด้านมนุษยสัมพันธ์มีจิตใจที่ดี ต่อเพื่อนร่วมงาน เป็นคนดีมีมนุษยสัมพันธ์ ยอดเยี่ยม ปัจจุบันผู้นำสตรี เป็นที่ยอมรับมากขึ้น เข้ากับชุมชนได้ มีจิตใจที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน มีจิตใจที่มีเมตตาต่อเพื่อนร่วมงาน

ด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ มีจริยธรรมในการทำงาน มีวิสัยทัศน์ในการทำงานที่ดี ทำงานดี แต่ใช้สิทธิพลเกินงาน ซื่อสัตย์ ขยัน และมีความจริงจังในการทำงาน มีคุณธรรม มีวิสัยทัศน์ดี ระบบการทำงานยังอาศัยพวกอื่น หรือยังอาศัยคนอื่นพอสมควร ความตัดสินใจไม่เด็ดขาด ไม่แน่นพอ ไม่เหมาะสมในบางเรื่อง ไม่กล้าตัดสินใจ การปฏิบัติหน้าที่ลำบากมาก แต่ ณ ปัจจุบันเท่าเทียมกับผู้ชาย มีจริยธรรมในการทำงาน มีวิสัยทัศน์ในการทำงานที่ดี

3. ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน บทบาทของผู้นำสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น

อยากให้ผู้นำสตรีมีความมั่นใจมากกว่านี้ เป็นตัวของตัวเอง ให้ใช้ระบบการมีส่วนร่วมมากกว่านี้ ไม่ค่อยมีบทบาท ผู้นำสตรีมาจากการสั่งการของนักการเมือง ไม่มีบทบาทในการช่วยเหลือเพื่อนสตรีด้วยกัน อำเภอเมืองบุรีรัมย์มีผู้นำสตรีที่มีบทบาททางการเมือง และมีภาวะผู้นำสูง มีความใกล้ชิด และช่วยเหลือชุมชน พัฒนาชุมชน

การสัมภาษณ์เชิงลึก สภาบทบาทผู้นำสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน เพื่อเป็นการศึกษาสภาบทบาทผู้นำสตรีในการพัฒนาท้องถิ่นอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

1. ท่านมีความคิดเห็นว่ามีบทบาทผู้นำสตรีเป็นอย่างไร

มีความเท่าเทียมกันระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย บางสถานการณ์เกิดความไม่เท่าเทียมกันทางการเมือง ผู้นำสตรีมีลักษณะมองโลกในแง่ดี กล้าเสียสละ มีจิตสาธารณะ ไม่กอบโกย สตรีมีอิสระทางความคิดมากขึ้น มีบทบาทการเป็นผู้นำมากขึ้นกว่าในอดีต สามารถสร้างความเจริญสู่ชุมชนได้ และเป็นแรงสนับสนุนให้ชุมชนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะผู้นำสตรีเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็ง แต่แฝงไปด้วยความนุ่มนวล จึงสามารถเข้าถึงคนในชุมชนได้ดี ให้โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ผู้นำสตรีสามารถปฏิบัติงานได้ตามนโยบายและตามระเบียบ

2. จากอดีตถึงปัจจุบันท่านคิดว่าผู้นำสตรีมีบทบาทอย่างไรบ้าง

ด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ มีทั้งในมุมมองที่เป็นทางบวกกับทางลบ มีความเสียสละ อุทิศตนเพื่อนส่วนรวมได้ดี มีภาวะผู้นำ ชี้อตรง ช่วยเหลือประชาชน ส่งเสริมอาชีพ กีฬา การศึกษาของเยาวชนมาตลอด อุทิศตน และเสียสละเพื่อส่วนรวมได้ มีความเสียสละ อุทิศตนเพื่อส่วนรวมได้ดี มีความเสียสละ ปกป้องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มีความคิดที่กว้างไกล ในอดีตผู้นำสตรีมีบทบาททางการเมืองน้อย ปัจจุบันผู้นำสตรีมีบทบาทมากขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น ด้านลบเป็นผู้มีอิทธิพลทางการเมืองพอสสมควร และเข้าไม่ค่อยถึงชุมชน ให้ความร่วมมือในชุมชนน้อย

ด้านบุคลิกภาพ มีมุมมองที่เป็นทางบวก มีความอ่อนโยน สุภาพ วางตัวดี มีมารยาท แต่งตัวเหมาะสม วางตัวเข้ากับสังคมได้ดี การแต่งตัวดี วางตัวดี เข้ากับชาวบ้านได้ดี ทำความเข้าใจดี ให้โอกาสชาวบ้านดีพอสสมควร เรียกชาวบ้านมามีส่วนร่วม

ดูดี แต่อ่อนแอ บางเรื่องไม่เหมาะกับการเป็นผู้นำ ในอดีตผู้นำสตรีไม่ได้รับการยอมรับ เช่น ในการปฏิบัติงานช่วงกลางคืน ไม่สะดวกในการทำงาน ปัจจุบันผู้นำสตรีได้รับการยอมรับ

ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีมุมมองที่เป็นทางบวก มีจิตใจที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน เป็นคนดีมีมนุษยสัมพันธ์ ยอดเยี่ยม ปัจจุบันผู้นำสตรี เป็นที่ยอมรับมากขึ้น เข้ากับชุมชนได้ มีจิตใจที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ในอดีตผู้นำสตรีไม่ค่อยมีบทบาท ปัจจุบันผู้นำสตรีได้รับการยอมรับ มีมนุษยสัมพันธ์กับคนรอบข้างกับชุมชน

ด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่มีจริยธรรมในการทำงาน มีวิสัยทัศน์ในการทำงานที่ดี ชี้ตรง แข็งแกร่งและมุ่งมั่นขอสัตย์ ขยัน และมีความจริงใจในการทำงาน มีคุณธรรม มีวิสัยทัศน์ดี การปฏิบัติหน้าที่ลำบากมาก แต่ ณ ปัจจุบันเท่าเทียมกับผู้ชาย มีจริยธรรมในการทำงาน มีวิสัยทัศน์ในการทำงานที่ดี และอีกมุมมองหนึ่ง ทำงานดี แต่ใช้อิทธิพลมากเกินไป ระบบการทำงานยังมีผู้มีอิทธิพลคอยให้คำแนะนำ ตัดสินใจไม่ได้เด็ดขาด ไม่แน่นอนพอ ไม่เหมาะสมในบางเรื่อง ไม่กล้าตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานบทบาทของผู้นำสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น อยากให้ผู้นำสตรีมีความมั่นใจมากกว่านี้ เป็นตัวของตัวเอง ให้ใช้ระบบการมีส่วนร่วมมากกว่านี้ เข้าไม่ค่อยถึงชุมชน อยากให้ใกล้ชิด และช่วยเหลือชุมชน พัฒนาชุมชนผู้นำสตรีถูกครอบงำโดยผู้มีอิทธิพล

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. องค์กรหรือหน่วยงานทุกภาคส่วนแต่ละหน่วยควรจัดโครงการหรือสัมมนาเกี่ยวกับภาวะความเป็นผู้นำและบทบาทผู้นำสตรีทั้งของจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดอื่นๆ ซึ่งจะช่วยให้กลุ่มสตรีได้รับการพัฒนาและเป็นพลังการพัฒนาของชาติต่อไป
2. ควรศึกษาระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบริบทเดียวกันหรือต่างบริบทออกไปในพื้นที่ อำเภอ หรือจังหวัดอื่นๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้นโดยนำตัวบ่งชี้ไปพัฒนาปรับปรุงให้เข้ากับบริบทของพื้นที่นั้นๆ
3. ผลการวิจัยระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในครั้งนี้เป็นประโยชน์และแนวทางในการศึกษาระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีให้ผู้ที่สนใจได้นำไปเป็นต้นแบบและต่อยอดงานวิจัยและพัฒนาครั้งต่อไป

4. ควรจะเน้นหนักและได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุงเพื่อเพิ่มศักยภาพในประเด็นการสร้างเสริมภาวะผู้นำเพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพให้เป็นที่โดดเด่นในการสั่งการและการปฏิบัติงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีเหตุผล และเข้าใจถึงคุณลักษณะของแต่ละบุคคล ให้มีความคิดสร้างสรรค์การวิเคราะห์ตลอดจนการเรียนรู้ในการบริหารงานบุคคลภายในองค์กร ควรมีการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งอาจจะทำในวันประชุมประจำเดือนเพื่อจะได้ทราบภาวะความเป็นผู้นำและนำผลจากการเรียนรู้ในภาคทฤษฎีไปปฏิบัติในพื้นที่รับผิดชอบของตนเองเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนในการเป็นผู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพต่อไป

5. ควรมีการศึกษาระดับบทบาทผู้นำในตำแหน่งอื่นๆ ในส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองบุรีรัมย์ด้วย เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขชนบท (อส.) ประชาชนชาวบ้าน เพื่อมาศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้นำในตำแหน่งต่างๆ ซึ่งจะเห็นได้ในภาพรวมว่าระดับบทบาทผู้นำแบบใดหรือผู้นำที่อยู่ในตำแหน่งใดมีระดับบทบาทผู้นำสูงและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองบุรีรัมย์ได้ดีกว่ากัน เพื่อจะได้นำข้อบกพร่องของภาวะผู้นำในตำแหน่งต่างมาปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำให้มีประสิทธิภาพที่สูงและเกิดประโยชน์ต่อส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองบุรีรัมย์ ต่อไป

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่ต่างออกไปเพื่อเป็นการต่อยอดงานวิจัยและต่อยอดตัวแปรต้นและตัวแปรตามให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้นรวมทั้งการขยายพื้นที่ในการศึกษา เช่น จากการศึกษาในอำเภออาจเป็นระดับจังหวัดหรือหนึ่งประเทศ

2. ควรศึกษาระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษาจากเดิมที่เป็นการศึกษาเชิงปริมาณที่ใช้ประชาชนทั่วไปเป็นกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ อาจเป็นข้าราชการ พนักงานที่ทำงานในพื้นที่นั้นๆ เป็นกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณแทน เพราะผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาหรือข้าราชการพนักงานในสังกัดจะมีความใกล้ชิดได้ดีกว่าประชาชนทั่วไปที่อาจจะเข้าไม่ถึงหรือไม่เคยปฏิบัติงานร่วมกับผู้นำสตรี

3. ควรศึกษาระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการปรับปรุงเครื่องมือ วิธีการศึกษา และวิธีการวิเคราะห์ เช่น อาจศึกษาวิจัยรับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเปรียบเทียบระหว่างต่างพื้นที่เพื่อเป็นข้อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างระหว่าง 2 พื้นที่ หรือ

ปรับปรุงเครื่องมือตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเพื่อสอดคล้องกับงานวิจัยด้านระดับการยอมรับบทบาทผู้นำสตรี ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เพทาย ชื่อสังข์พงษ์. (2540). ภาวะผู้นำของผู้อำนวยการสตรีในสถานศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา.
- พิสมัย ฉายแสง. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล วัฒนธรรมส่วน
บุคคล วัฒนธรรมองค์การของหอผู้ป่วย ภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วย
กับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานของ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาล
ศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์
ปริญญา มหาบัณฑิต. สาขาการบริหารพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรนพ พุกกะพันธ์. 2544. ภาวะผู้นำและการจูงใจ. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์.
- ภาวินี ศิริประภาณุกุล. (2547). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. กรุงเทพมหานคร
- มานิตย์ จุมปา. (2547). คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.
พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2553). การเมืองกับการปกครอง
ของไทย. กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี. พิมพ์ครั้งที่ 1
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ถนนมหาราช เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร.
- มหาชาติ เสริมใหม่. (2549). การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน
ในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (สาขารัฐประศาสนศาสตร์).
บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- เมตต์ เมตต์การณจิต. 2549). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช.
(2550). (ออนไลน์) แหล่งที่มา [http ://www. Kamsondee deecom/](http://www.Kamsondee.deecom/school_bibliography)
school bibliography. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2554.
- เมตต์ เมตต์การณจิต. (2547). การบริการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ :
บูตพอยท์.